



Stagnacija slovenske konkurenčnosti

Na lestvici svetovne konkurenčnosti za leto 2013, ki jo je objavil IMD, je Slovenija z 51. mesta padla na 52.

SIMONA DREVENŠEK

Slovenija je po podatkih švicarskega inštituta za razvoj menedžmenta padla z 51. mesta na 52. Zdrs po lestvici navzdol je, kot je povedal Peter Stanovnik z Inštituta za ekonomska raziskovanja (IER), posledica nove države - Latvije, ki kandidira za vstop v evroobmočje - na lestvici. Na področju gospodarske uspešnosti je Slovenija zdrsnila s 43. mesta na 51. Pri vladni učinkovitosti smo obdržali 53. mesto, pri poslovni učinkovitosti smo s 57. mesta padli na 58., medtem ko smo pri razvitosti infrastrukture obdržali 33. mesto.

Na vrhu lestvice so ponovno ZDA (ki so bile lani na drugem, prvi je bil Hongkong) predvsem zaradi tehnološke inovativnosti, močne vloge njihovih multinacionalk v svetovni ekonomiji in konsolidiranega finančnega sistema. Med prvimi desetimi na lestvici so le tri evropske države: Švica, Švedska in Nemčija. "Med prvo deseterico jih je pripeljala izvozna usmerjenost predelovalne industrije, diverzificiran asortiment proizvodov in storitev, fiskalna disciplina in pomembna vloga malih in srednje velikih podjetij," pojasnjuje Stanovnik. Kot zanimivost je izpostavil tudi napredovanje Rusije in Kitajske in nazadovanje Indije, Brazilije in Južne Afrike: "Za eno mesto je padla tudi Slovenija, pri čemer je treba poudariti negativno gospodarsko rast, nizko učinkovitost vladnih ukrepov in nizko podjetniško učinkovitost." Na nazadovanje pri nas je vplival tudi izvoz, ki pa je po besedah Stanovnika še vedno glavni vir naših ekonomskih rezultatov.

"Letos je precej kazalcev, kjer smo na repu lestvice," pravi Sonja Uršič iz IER. Na dno nas postavljajo anketne ocene menedžerjev. Uršičeva opozarja, da smo več mest izgubili tudi pri gospodarski uspešnosti: "S 43. mesta smo padli na 51." Največ smo izgubili na področju mednarodne trgovine,

ki je na lestvici padla za enajst mest in se uvrstila na 37. Razlog za slednje sta upočasnjena rast in upad povpraševanja v državah, ki so naše glavne trgovinske partnerice (tudi države bivše Jugoslavije), poleg tega pa Slovenija na svetovnem trgu ne more konkurirati s tehnološko manj zahtevnimi proizvodi, razlaga Uršičeva. Stanovnik je razočaran, da nismo prestrukturirali izvoza na območje EU oziroma na rastoča območja, kot so Turčija, Bližnji vzhod in države nekdanje Sovjetske zveze.

Po besedah ekonomistke Mateje Drnovšek je najslabše ocenjen vidik poslovne učinkovitost. "Največji padec se je zgodil na področju inovativnosti in učinkovitosti trga dela," pravi in dodaja, da smo povsem na koncu lestvice glede "odprtosti za tuje ideje in fleksibilnosti ljudi, ko se soočajo z novimi izzivi". Znotraj kriterijev gospodarske uspešnosti smo slabši tudi pri mednarodnih investicijah, kjer smo zdrsnili na zadnje, 60. mesto na lestvici. "Težave s privabljanjem tujih investitorjev niso nove," opozarja Uršičeva in dodaja, da smo imeli lani "praktično skoraj nič tujih investicij". A vse ni tako črno. Glede indeksa življenjskih stroškov, izvoza blaga in tržnih storitev, prihodkov iz turizma, izvoza tržnih storitev in salda tekočega računa se uvrščamo na prvih 16 mest.

Pri vladni učinkovitosti smo z izjemo "institucionalnega okvira", kjer smo zdrsnili zaradi slabših bonitetnih ocen in poslovne zakonodaje, svoj položaj izboljšali. Najbolje smo se uvrstili glede števila postopkov za ustanovitev novega podjetja (3. mesto), stabilnosti deviznega tečaja (6. mesto, leta 2011 27.) in stopnje davka na dobiček (9. mesto).

Stanovnik meni, da je v prihodnje nujna konsolidacija bančnega sistema: "Upamo, da bo slaba banka zaživel, ne moremo pa pričakovati, da bodo najavljeni ukrepi že prihodnje leto beležili pozitivno rast. Ključnega pomena je tudi sodelovanje vlade in Banke Slovenije pri pomoči 30 podjetjem, ki so nosilci razvoja in izvoza, in kakšno bo razmerje delovanja ukrepov, ki so na odhodkovni in dohodkovni strani proračuna. Ne moremo pričakovati, da se bo zunanji dolg kaj

zmanjšal, ampak kvečjemu povečal." Opozarja tudi, da je država slabo upravljala z državnim premoženjem: "Na 10 milijard državnega kapitala smo imeli enoodstotni donos. To je nezadostno z vidika inflacije. Namen vlade, da gre v privatizacijo državnih podjetij, je dober, vendar trenutek za prodajo ni uspešen."

Raziskava IMD-ja temelji na skupno 329 kriterijih. Rezultati so izračunani na podlagi trdih statističnih podatkov za lani in mehkih anketnih ocen gospodarstvenikov iz vključenih držav. V slovenskem delu raziskave Svetovnega letopisa konkurenčnosti, ki obstaja že od leta 1989, Slovenija pa je vanj vključena od leta 1999, je sodelovalo 116 podjetij. Stanovnik je ob tem še opozoril, da primerjave med državami delajo že od leta 1960 naprej, zato "imamo dolgoročne kriterije, na podlagi katerih ugotavljamo gibanje trendov". Dodal je, da bo septembra objavljena tudi raziskava Svetovnega ekonomskega foruma Globalno poročilo konkurenčnosti, v katerega je Slovenija vključena že od leta 2001.

Lestvica svetovne konkurenčnosti za leto 2013

Najboljših 10

1.  ZDA
2.  Švica
3.  Hongkong
4.  Švedska
5.  Singapur
6.  Norveška
7.  Kanada
8.  ZAE
9.  Nemčija
10.  Katar

Glede konkurenčnosti (izmed 60 držav) smo v družbi:

Portugalska	46. mesto
Slovaška	47. mesto
Madžarska	50. mesto
Slovenija	52. mesto
Grčija	54. mesto
Romunija	55. mesto
Bolgarija	57. mesto
Hrvaška	58. mesto

Ključni izzivi za Slovenijo:

- sanacija bančnega sektorja in zagon gospodarske rasti
- konsolidacija javnih financ
- preobrazba gospodarstva in privatizacija državnih podjetij
- reforme v javnem sektorju
- privabiti tuje investitorje

VEČER

Vir: IMD 2013

Preobremenjene plače in siva ekonomija

Rado Čulibrk, direktor podjetja Niko Železniki: "Pogoji poslovanja v Sloveniji nikakor niso slabi. Glede na majhnost države imamo kup komparativnih prednosti, kot so gospodarska lega, tradicija dobrega razvoja industrije, motiviranosti zaposlenih in podjetniških idej. Najbolj negativen dejavnik je preobremenjenost plač zaposlenih. To definitivno odbija vlagatelje. Raje se odločajo za območje Češke, Poljske, Slovaške. Izjemno zapleteni so tudi birokratski postopki, da karkoli izpelješ v Sloveniji."

Rajko Stankovič, predsednik društva **Mali delničarji** Slovenije: "Slovenija je nekonkurenčna tudi, ker je neučinkovita pri preganjanju sive ekonomije. Nekdo, ki v skladu z zakonom odvaja davke, težko konkurira komu, ki dela v sivem polju. Na žalost še živimo v neki na pol dogovorni ekonomiji, kjer želimo biti plačani kot turbokapitalisti in imeti pravice kot največji socialisti. Ko se bosta ti dve stvari približali, se bo zmanjšal tudi odpor do tujih investitorjev. Zadnji večji prihodi tujega kapitala v naša podjetja so dali zelo dobre rezultate."

Christof Droste, generalni direktor Hella Saturnus Slovenija: "Sem velik navdušenec nad Slovenijo, z družino živimo tu že od avgusta 2003 in ne razmišljamo o odhodu drugam. Žal se moram strinjati z navedbami IMD. Precej časa že opozarjam, da je treba končati diskusije in pričeti dejavno reševati probleme. Resda smo prišli do dveh reform, a prepozni in ne dovolj koreniti. Gospodarstvo potrebuje resnične spremembe za več prožnosti in na drugi strani za razbremenitev kot na primer nižjo obdavčitev. Žal je nasprotno. Dvig DDV zvišuje stopnjo obremenitve in najverjetneje ne bo pripomogel k investiranju in h gospodarskemu razcvetu, ampak bo le mašilo lukenj." **(mark)**